

PLO Analyse

Udvikling i PLO-medlemmernes alder

Hovedbudskaber

- De praktiserende læger er i gennemsnit blevet yngre siden 2011. Således er gennemsnitsalderen faldet frem til 2017, hvor den gennemsnitlige praktiserende læge er 52,7 år.
- Tallet afspejler, at praktiserende læger på under 50 år udgør en voksende andel af det samlede antal praktiserende læger - fra 30 pct. i 2011 til 41 pct. i 2017.
- Samtidig er mere end 10 pct. af de praktiserende læger i dag over 65 år. Denne andel er mere end fordoblet de seneste ti år.
- Der er siden 2011 sket et fald i det samlede antal læger. En stor del af denne afgang er sket blandt de praktiserende læger på mellem 50 og 59 år, og derfor afhjælper den øgede andel af unge læger ikke i første omgang udfordringerne med lægedækning.
- Region Nordjylland har den højeste gennemsnitsalder på næsten 54 år, mens den er lavest i Region Midtjylland med 51,7 år.
- I 45 ud af 95 kommuner¹ er mere end en tredjedel af lægerne over 60 år. Der risikeres alvorlige problemer med lægedækningen i disse kommuner i de kommende år, hvis ikke det er muligt at skaffe yngre læger til at tage over.
- Gennemsnitligt er 3,4 pct. af de praktiserende læger på 50 år eller derover årligt siden 2011 stoppet som praktiserende læger. Fortsætter denne udvikling, vil 500 praktiserende læger, eller 15 pct. af alle praktiserende læger i dag, være stoppet om ti år.

Baggrund

Antallet af praktiserende læger toppede i 2007, hvor udtræk fra Lægeforeningens medlemssystem viser, at der var 3.653 praktiserende læger med ydernummer. I de ti følgende år er antallet af praktiserende læger faldet med mere end 200 læger, og ved indgangen til 2017 var der blot 3.436 praktiserende læger med ydernummer.

---

¹ Kommunerne Fanø, Læsø og Samsø indgår ikke i opgørelsen, da der i disse kommuner er to eller færre læger.

Næsten tre ud af ti af de praktiserende læger er i dag over 60 år, hvilket rummer en stor udfordring for almen praksis. Mere end 1.000 læger forventes at stoppe inden for en relativ kort årrække, og dermed øges de øjeblikkelige problemer med at sikre, at alle patienter har en praktiserende læge.

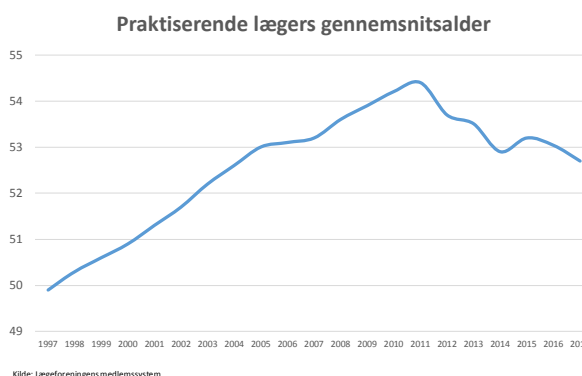
I alle fem regioner oplever man udfordringer med at få læger til at købe praksis fra de læger, der går på pension. Det ses blandt andet på antallet af ubesatte ydernumre og antallet af læger, der gerne vil på pension, men har svært ved at sælge deres praksis. Samtidig stiger antallet af praksis med lukket for tilgang af patienter, hvilket indikerer mangel på praktiserende læger.

Udfordringerne er værst i Region Nordjylland og Region Sjælland, men er ikke begrænset til landkommuner eller udkantsområder. Således er der i landets tredje og femte største kommune, Aalborg og Esbjerg, samt i flere kommuner på den københavnske vestegn mange praksis med lukket for tilgang og en del ubesatte ydernumre.

Udviklingen i lægernes gennemsnitsalder

Gennemsnitsalderen på praktiserende læger er steget markant i forhold til for 20 år siden, hvor gennemsnitsalderen lå på lidt under 50 år. Gennemsnitsalderen toppede i 2011, hvor den nåede sit hidtil højeste niveau, som var på 54,4 år, og siden har den været faldende.

En faldende gennemsnitsalder blandt de praktiserende læger er normalt et godt tegn og et udtryk for, at nye læger står klar til at tage over, når ældre læger vælger at sælge deres praksis og gå på pension. Men udviklingen i gennemsnitsalderen dækker desværre over, at mange praktiserende læger – også læger, der ikke stod over for pension – har valgt at stoppe som praktiserende læge i perioden fra 2011 og frem.

I overenskomsten for 2011 blev der indført loft over, hvor meget de praktiserende læger må få i honorar for deres arbejde, hvilket formentlig var en kraftigt medvirkende årsag til, at en stor del af lægerne - både dem, der kunne gå på pension, men også lægger i 50-års-alderen - sagde stop, hvorved gennemsnitsalderen faldt. Faldet i gennemsnitsalderen er herefter fortsat, og i 2017 ligger gennemsnitsalderen på 52,7 år.

Gennemsnitsalderen højest i Region Nordjylland

De praktiserende læger i Region Nordjylland har den højeste gennemsnitsalder, nemlig 53,9 år, mens gennemsnitsalderen for de praktiserende læger er lavest i Region Midtjylland, hvor den er 51,7 år.

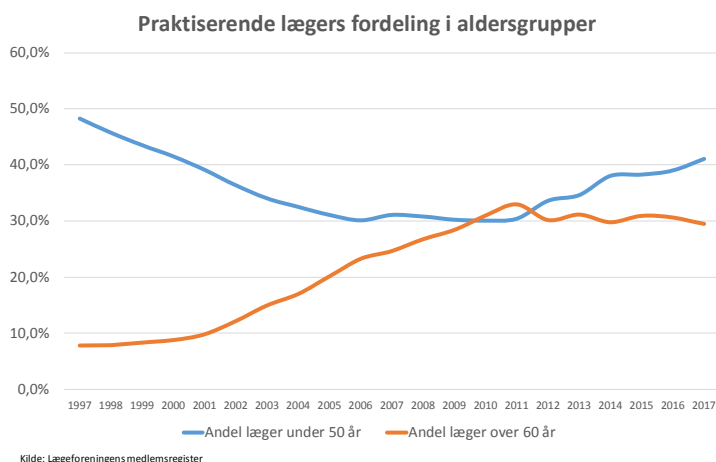
På kommuneniveau er gennemsnitsalderen over 55 år i 21 ud af 95 af landets kommuner². Kalundborg har den højeste gennemsnitsalder blandt sine læger på 59,1 år, men også kommunerne Vordingborg, Lolland og Guldborgsund har høj gennemsnitsalder i Region Sjælland. I Region Nordjylland har kommunerne Morsø, Frederikshavn, Brønderslev og Rebild alle en gennemsnitsalder på over 55 år, mens der i hovedstadskommunerne Herlev, Ishøj og Brøndby på den københavnske vestegn også er en gennemsnitsalder på over 55 år. I Region Midtjylland har lægerne i Lemvig Kommune en gennemsnitsalder på over 55 år.

Region	Gns. alder
Hovedstaden	53,3
Sjælland	53,6
Syddanmark	51,9
Midtjylland	51,7
Nordjylland	53,9
Hele landet	52,7

I den modsatte ende af skalaen ligger otte kommuner, hvor lægerne har en gennemsnitsalder på under 50 år. Heriblandt de jyske kommuner Skanderborg, Odder, Vejen og Struer. På Sjælland drejer det sig om Ringsted og Halsnæs, mens Odense er eneste kommune på Fyn med en gennemsnitsalder på under 50 år. Lavest ligger Langeland Kommune med en gennemsnitsalder på 47,9 år. På Langeland er der de seneste år sket et generationsskifte, hvor fem yngre læger er gået sammen og har overtaget praksis fra læger, der gik på pension. Den samlede kommuneliste med tilhørende grafisk visning er vist bagerst i dette notat.

Tre ud af ti læger er over 60 år

Andelen af læger på over 60 år kan give indikationer på, hvor der i de kommende år kan opstå problemer med lægemangel, hvis det ikke lykkes de læger, der stopper, at sælge deres praksis. Ligesom udviklingen i gennemsnitsalderen toppede andelen af læger på 60 år eller derover i 2011, hvor en tredjedel af lægerne var over 60 år. Efter 2011 falder andelen og ligger på 29,5 pct. i 2017. På landsplan

² Kommunerne Fanø, Læsø og Samsø indgår ikke i opgørelsen, da der i disse kommuner er to eller færre læger.

er 11,1 pct. af de praktiserende læger i dag over 65 år.

Samtidig med at andelen af læger på 60 år falder en smule, ses en opløftende udvikling i andelen af læger, der er under 50 år. I 2011 lå andelen her på ca. 30 pct., men er de efterfølgende seks år steget med samlet set mere end ti procentpoint og ligger i 2017 på 41 pct.

Antallet af læger på under 50 år er siden 2011 steget med mere end 300 læger. I samme periode ses der desværre et samlet fald i det samlede antal praktiserende læger, hvilket hovedsageligt skyldes en større afgang af læger i aldersgrupperne fra 50-59 år og 60-64 år, mens der opleves en beskedent stigning i antallet af læger på over 70 år i perioden.

Flest læger på over 60 år i Nordjylland

Ligesom med gennemsnitsalderen ses den største andel af praktiserende læger på 60 år eller derover i Region Nordjylland, hvor 38,9 pct. af lægerne er over 60 år. Næsthøjst er andelen i Region Sjælland, hvor 36,3 pct. af lægerne er over 60 år. Tilsvarende er det kun ca. hver fjerde praktiserende læge i Region Midtjylland, der er over 60 år. Både i Region Nordjylland og Region Sjælland opleves der store udfordringer med lægedækning, og den høje andel af læger på over 60 år viser, at det næppe er en udfordring, der forsvinder de kommende år.

Region	Andel +60 årige læger
Hovedstaden	29,7%
Sjælland	36,3%
Syddanmark	25,5%
Midtjylland	25,4%
Nordjylland	38,9%
Hele landet	29,5%

I 42 ud af 95 kommuner³ er mere end hver tredje læge over 60 år. Lemvig har den højeste andel. Her er otte ud af 11 læger over 60 år, hvilket svarer til mere end 70 pct. I alle kommuner i Region Nordjylland, hvor udfordringer med lægemangel allerede er gældende, er andelen af læger på 60 år eller derover over 30 pct. Særligt i Brønderslev er der store udfordringer, idet ni ud 15 af lægerne er over 60 år. Også i Region Sjælland, hvor tilsvarende udfordringer med mangel på læger opleves som i Nordjylland, er der mange kommuner med en høj andel af læger på over 60 år. Særligt i Kalundborg, Vordingborg og Lolland Kommune, hvor mere end halvdelen af lægerne er tæt på pensionsalderen. I hovedstadsområdet er over halvdelen lægerne i de tre vestegnskommuner Herlev, Ishøj og Brøndby over 60 år.

For de nævnte kommuner forværres de kommende års udfordringer yderligere af, at mere end hver femte læge i kommunerne har passeret de 65 år og dermed har en alder, hvor tankerne om pension ligger tæt på. Værst ser det ud i Lolland Kommune, hvor næsten 40 pct. af lægerne er over 65 år. Den samlede kommuneliste med tilhørende grafiske visning er vist bagerst i dette notat.

³ Kommunerne Fanø, Læsø og Samsø indgår ikke i opgørelsen, da der i disse kommuner er to eller færre læger.

500 læger på pension inden for 10 år

Blandt lægerne på 50 år og derover har der de seneste seks år været en afgang på 3,4 pct. om året. Hvis denne udvikling fortsætter, vil mere end 500 praktiserende læger stoppe inden for ti år, og mere end 250 om bare fem år. De 500 praktiserende læger svarer til mere end 15 pct. af alle praktiserende læger i dag.

Derfor vil det kræve en tilsvarende stigning i antallet af læger på under 50 år blot for at fastholde det nuværende antal af praktiserende læger. Det svarer til en årlig vækst i denne gruppe på ca. 3,5 pct. Gennemsnittet herfor har de seneste tre år ligget på 2 pct., men lå fra 2016 til 2017 på 5 pct.

En tidligere PLO Analyse⁴ viste, at alle den demografiske udvikling med, at patienterne bliver ældre og dermed har øget behov for at se lægen, i sig selv øger behovet for praktiserende læger med 350 ekstra læger allerede i 2025. For alene at dække dette behov kræves der en vækst i antallet af læger på under 50 år på mindst 6 pct. om året med den nuværende afgang af læger på over 50 år.

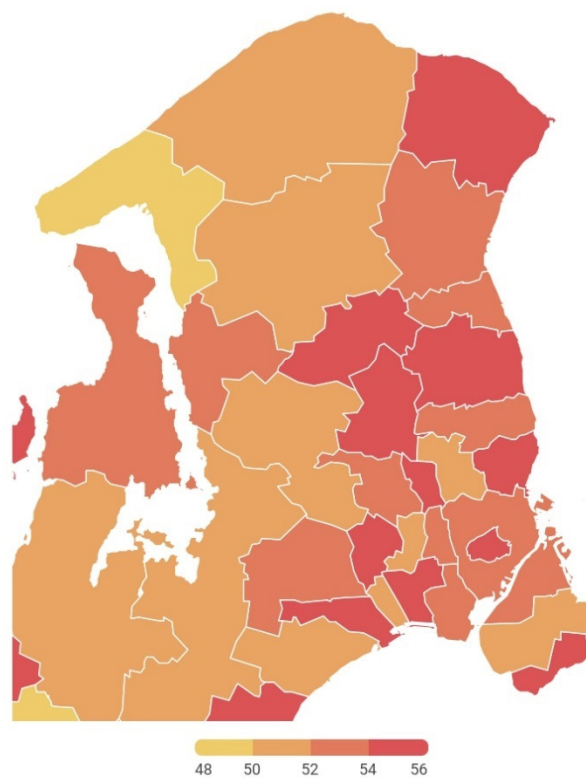
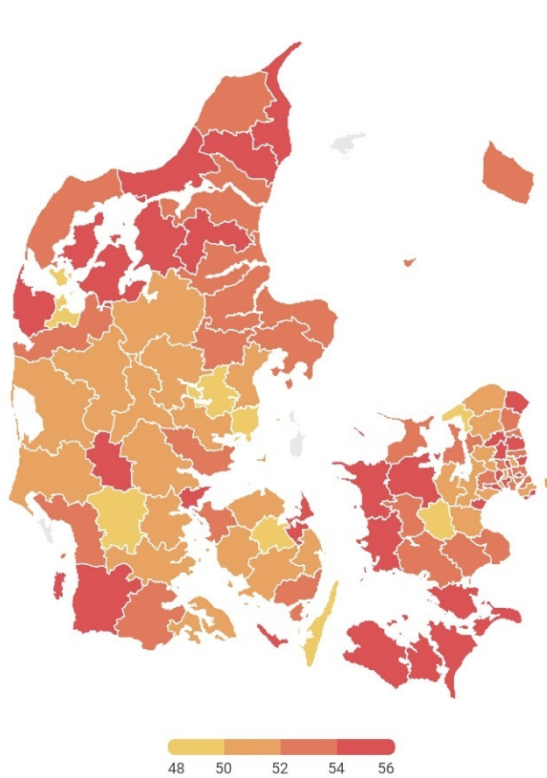
⁴ http://www.laeger.dk/portal/pls/portal/!PORTAL.wwpob_page.show?_docname=11371433.PDF

Tabel 1. PLO-medlemmernes gennemsnitsalder, fordelt på kommuner

Plac.	Kommune	Gns. alder	Plac.	Kommune	Gns. alder
1	Kalundborg	59,1	49	Hjørring	53,0
2	Herlev	59,0	50	Lyngby-Taarbæk	52,7
3	Morsø	58,9	51	Sorø	52,6
4	Lolland	58,6	52	Næstved	52,6
5	Ishøj	57,6	53	Frederikssund	52,5
6	Lemvig	57,1	54	Hedensted	52,3
7	Frederikshavn	56,9	55	Hørsholm	52,3
8	Guldborgsund	56,9	56	Holstebro	52,2
9	Fredericia	56,4	57	Aalborg	52,1
10	Kerteminde	56,4	58	Fredensborg	52,0
11	Brøndby	56,4	59	Stevns	52,0
12	Brønderslev	56,3	60	Svendborg	52,0
13	Vordingborg	56,2	61	Køge	51,9
14	Rebild	56,0	62	Assens	51,9
15	Tønder	55,6	63	Ikast-Brande	51,8
16	Allerød	55,4	64	Faaborg-Midtfyn	51,7
17	Jammerbugt	55,3	65	Nyborg	51,6
18	Vesthimmerlands	55,2	66	Aarhus	51,5
19	Gentofte	55,1	67	Tårnby	51,5
20	Ærø	55,0	68	Gladsaxe	51,4
21	Dragør	55,0	69	Vallensbæk	51,4
22	Frederiksberg	54,9	70	Herning	51,4
23	Billund	54,5	71	Sønderborg	51,3
24	Holbæk	54,5	72	Ringkøbing-Skjern	51,2
25	Furesø	54,4	73	Kolding	51,2
26	Slagelse	54,3	74	Nordfyns	51,1
27	Albertslund	54,3	75	Vejle	51,1
28	Rudersdal	54,2	76	Greve	51,0
29	Solrød	54,1	77	Egedal	50,8
30	Skive	54,0	78	Roskilde	50,7
31	Helsingør	54,0	79	Gribskov	50,6
32	Ballerup	53,9	80	Haderslev	50,5
33	Norddjurs	53,8	81	Glostrup	50,5
34	Høje-Taastrup	53,8	82	Silkeborg	50,4
35	Thisted	53,7	83	Varde	50,4
36	Rødovre	53,7	84	Lejre	50,4
37	Randers	53,6	85	Hillerød	50,3
38	Hvidovre	53,5	86	Horsens	50,2
39	Favrskov	53,4	87	Viborg	50,0
40	Bornholm	53,4	88	Odense	49,9
41	Aabenraa	53,3	89	Skanderborg	49,8
42	Syddjurs	53,2	90	Halsnæs	49,6
43	Middelfart	53,2	91	Vejen	49,3
44	Esbjerg	53,2	92	Struer	49,2
45	København	53,2	93	Ringsted	48,9
46	Mariagerfjord	53,1	94	Odder	48,1
47	Odsherred	53,1	95	Langeland	47,9
48	Faxe	53,0			

Der er ikke beregnet gennemsnitsalder for kommunerne Fanø, Læse og Samsø, der alle har under tre læger med ydernummer tilknyttet.

Praktiserende lægers gennemsnitsalder, 2017

Tabel 2. Andel PLO-medlemmer på over 60 år, fordelt på kommuner

Plac.	Kommune	Gns. alder	Plac.	Kommune	Gns. alder
1	Lemvig	72,7%	49	Norddjurs	29,6%
2	Herlev	66,7%	50	Høje-Taastrup	29,6%
3	Kalundborg	60,0%	51	Herning	28,9%
4	Brønderslev	60,0%	52	Solrød	28,6%
5	Lolland	57,1%	53	Faaborg-Midtfyn	28,1%
6	Ishøj	57,1%	54	Skive	28,0%
7	Vordingborg	53,8%	55	Tårnby	28,0%
8	Brøndby	52,2%	56	Nyborg	27,8%
9	Ærø	50,0%	57	København	27,6%
10	Frederikshavn	45,7%	58	Lyngby-Taarbæk	27,5%
11	Vesthimmerlands	45,5%	59	Glostrup	27,3%
12	Morsø	42,9%	60	Syddjurs	26,9%
13	Guldborgsund	42,9%	61	Hedensted	26,9%
14	Ikast-Brande	42,3%	62	Hvidovre	26,7%
15	Holbæk	42,2%	63	Fredensborg	25,9%
16	Slagelse	41,7%	64	Ringkøbing-Skjern	25,8%
17	Allerød	41,2%	65	Kolding	25,0%
18	Odsherred	41,2%	66	Varde	25,0%
19	Gentofte	40,9%	67	Sønderborg	24,5%
20	Fredericia	40,6%	68	Horsens	23,6%
21	Kerteminde	40,0%	69	Silkeborg	23,2%
22	Albertslund	40,0%	70	Greve	23,1%
23	Aabenraa	40,0%	71	Struer	23,1%
24	Hjørring	40,0%	72	Roskilde	22,2%
25	Stevns	40,0%	73	Langeland	22,2%
26	Ballerup	38,9%	74	Frederikssund	20,0%
27	Furesø	38,5%	75	Hørsholm	20,0%
28	Frederiksberg	38,3%	76	Aarhus	20,0%
29	Thisted	38,1%	77	Vejen	20,0%
30	Rødovre	38,1%	78	Bornholm	19,2%
31	Rebild	37,5%	79	Nordfyns	18,2%
32	Sorø	36,8%	80	Egedal	18,2%
33	Esbjerg	36,5%	81	Viborg	18,2%
34	Jammerbugt	36,4%	82	Vejle	18,1%
35	Faxe	36,4%	83	Svendborg	17,9%
36	Helsingør	35,9%	84	Gladsaxe	17,5%
37	Tønder	35,7%	85	Assens	17,2%
38	Randers	35,7%	86	Haderslev	16,7%
39	Næstved	34,0%	87	Odense	16,5%
40	Holstebro	34,0%	88	Hillerød	16,1%
41	Dragør	33,3%	89	Gribskov	16,0%
42	Aalborg	33,3%	90	Lejre	12,5%
43	Favrskov	32,4%	91	Halsnæs	12,5%
44	Mariagerfjord	32,0%	92	Ringsted	11,8%
45	Billund	31,6%	93	Vallensbæk	10,0%
46	Rudersdal	31,4%	94	Skanderborg	7,9%
47	Midtelfart	31,0%	95	Odder	6,7%
48	Køge	30,0%			

Der er ikke beregnet gennemsnitsalder for kommunerne Fanø, Læse og Samsø, der alle har under tre læger med ydernummer tilknyttet.

Andel PLO-medlemmer på over 60 år, i procent

